

INTENTIEVERKLARING

Versterken van het verdienvermogen van Nederland Een gezamenlijke intentie van de financiële sector aan het kabinet voor een impactvolle NII

Het kabinet richt een Nationale Investeringsinstelling (NII) op om de Nederlandse kapitaalmarkt, het langetermijn verdienvermogen, de concurrentiepositie en de toekomstige welvaart en welzijn van Nederland te versterken. De NII fungeert als aanjager bij het mobiliseren van privaat kapitaal en werkt samen met private kapitaalverschaffers en financiers, zonder hen te verdringen. Met een beoogd initieel kernkapitaal van ongeveer €7 miljard ondersteunt de NII waar nodig het groeitraject van bedrijven en projecten. Het gaat om groeifasen met aantoonbare financieringsknelpunten, vanaf vroege innovatie tot en met latere opschaling en internationale expansie.

De NII richt zich aanvankelijk vooral op de in het rapport-Wennink genoemde sectoren: digitalisering & AI, veiligheid & weerbaarheid, energie- & klimaattechnologie en life sciences & biotechnologie en behoudt ruimte om de scope op termijn te verbreden naar andere urgente transitie- en strategische maatschappelijke opgaven. De NII bouwt voort op Invest-NL en Invest International, en op een markt waarin financiële instellingen al zelfstandig in deze domeinen investeren. Additionaliteit is cruciaal en hangt af van de markt, asset class en het type propositie. Met alleen publieke middelen kunnen we de opgave waar Nederland voor staat niet financieren.

GEZAMENLIJKE AMBITIE

De ondergetekenden willen publieke en private investeringskracht sterker met elkaar verbinden. Om de ambities uit het rapport-Wennink te realiseren, moet de NII voldoende gekapitaliseerd zijn en beschikken over de slagkracht en het mandaat om op deze schaal te opereren. De gezamenlijke ambitie van ondergetekenden is om binnen een periode van vijf à tien jaar een NII te realiseren die met publiek kapitaal een veelvoud aan privaat en institutioneel kapitaal mobiliseert en waarin kansrijke investerings- en financieringsproposities vanuit de markt hun weg naar de NII kunnen vinden.

Het kapitaal dat met behulp van de NII wordt gemobiliseerd en ingezet, bestaat uit twee onderdelen:

- Kernkapitaal:
 - Publiek kapitaal van Invest-NL en Invest International na de voorziene integratie;
 - Kapitaalstortingen door de staat;
 - Passende vormen van vreemd vermogen, waaronder NII-obligaties met een vorm van staatsgarantie.
- Additionele financiering door de private sector:
 - Additionele co-investeringen en andere vormen van financiering door of met behulp van banken, verzekeraars, asset managers, private equity en venture capital. Dit bedrag staat niet op de balans van de NII, maar wordt rechtstreeks in projecten, ondernemingen of fondsen geïnvesteerd met een multiplier-effect op het kernkapitaal van indicatief 3,5.

De NII start met een kernkapitaal van circa €7 miljard dat bestaat uit een directe kapitaalstorting van €3,3 miljard en het kapitaal van Invest-NL en Invest International. Dit kernkapitaal vormt de basis voor de investeringscapaciteit van de NII. Door dit kapitaal te combineren met aanvullende private en institutionele co-investeringen en financiering voorzien ondergetekenden een multiplier van indicatief 3,5 te gerealiseerd. Daarmee komt in de startfase van de NII een totale investeringsomvang van ongeveer €30 miljard in beeld.

Op basis van de Wennink-agenda constateren ondergetekenden dat er in de toekomst mogelijk behoefte is aan meer kapitaal. Als deze marktvraag zich voordoet, moet daarvoor het kernkapitaal van de NII worden aangevuld zodat nog meer privaat kapitaal kan worden gemobiliseerd om de grote investeringsambities in Nederland te realiseren. Met een grotere omvang van het kernkapitaal kan de NII aanvullend privaat en institutioneel kapitaal voor economische groei in Nederland mobiliseren. Indien er voldoende investeerbare proposities zijn en er voldoende kernkapitaal voor de NII wordt gerealiseerd, door middel van een aanvullende kapitaalstorting of een vorm van staatsgegarandeerde obligaties, komt richting 2035 een indicatieve totale investeringsomvang van circa €80 tot €100 miljard in beeld.

De ondergetekenden en andere betrokken stakeholders bieden hun hulp aan om de kapitaalstructuur en -omvang in de komende periode zorgvuldig verder uit te werken.

De NII vervult een katalyserende rol. Zij brengt publieke en private partijen, kapitaal en expertise bijeen en benut zoveel mogelijk de marktkennis en investeringsdiscipline van private investeerders. Waar nodig kan de NII gericht risico's dragen of delen en de slagkracht van de markt vergroten, bijvoorbeeld via garanties, fondsinvesteringen, co-investeringen of first-loss constructies. Door daarnaast schaal te creëren, financieringsvoorwaarden te standaardiseren en verschillende financieringsbronnen te combineren, kan de NII een hefboomwerking realiseren en additioneel privaat kapitaal mobiliseren.

De beoogde hefboomwerking kan langs twee afzonderlijke routes tot stand komen. Ten eerste kan de NII via (oplopend tot 100%) staatsgegarandeerde NII-obligaties vreemd vermogen en institutioneel kapitaal aantrekken en daarmee haar eigen investeringscapaciteit vergroten. Een staatsgarantie kan bovendien de financieringskosten van de NII verlagen en daarmee bijdragen aan de businesscase van de gewenste investeringen. Ten tweede kan de NII via fondsinvesteringen, co-investeringen, first-loss constructies en gerichte risicodeling aanvullend privaat kapitaal mobiliseren. De uiteindelijke hefboom hangt af van de financiering van de NII, de gekozen instrumenten, de projectenpijlijn en de risico-rendementsverhouding van concrete proposities. Investeerders hanteren daarbij hun eigen strategie, prudentiële kaders en risico-rendementsafweging.

Investeringen kunnen ook een internationale reikwijdte hebben, mits zij aantoonbaar bijdragen aan het Nederlandse verdienvermogen, de economische veiligheid of de internationale concurrentiepositie.

SAMENWERKING

Het succes van de NII wordt in belangrijke mate bepaald door haar vermogen om samen te werken met bestaande instellingen, institutionele beleggers, banken, asset managers, private equity en venture capital fondsen. En samen proposities in verschillende levensfasen van ondernemingen en transitie in infrastructuur investeerbaar te maken. De koepels zien de NII als medekapitaalverschaffer, katalysator en intermediair voor langjarige, risicovolle en/of grootschalige investeringen, ook internationaal. De NII benut hiervoor de kennis en uitvoeringskracht die al in de markt aanwezig zijn. Voor verzekeraars, banken en andere institutionele beleggers vormen (oplopend tot 100%) staatsgegarandeerde NII-obligaties een instrument om kapitaal op grote schaal te mobiliseren.

Voor innovatieve bedrijven is schaal in de latere ontwikkelingsfase een bijzondere opgave. Grotere fondsen en investeringsbedragen zijn nodig om ondernemingen door meerdere groeifasen te financieren. De NII kan institutionele investeerders toegang bieden door mee te investeren in fondsen, door proposities te structureren en zo vertrouwen en meer slagkracht op te bouwen. Als fondsinvesteerder kan de NII privaat en institutioneel kapitaal mobiliseren en fondsen helpen voldoende schaal te bereiken. Fondsinvesteringen vormen daarmee een effectieve route om een sterke hefboom op publieke middelen te realiseren. Juist in de vroege fase is publieke financiering essentieel, omdat het technologische risico nog hoog is en private financiering beperkt beschikbaar. De NII moet daarom borgen dat het vroege fase-ecosysteem wordt versterkt en dat voldoende ruimte blijft bestaan voor instrumenten die het hogere risico in deze fase kunnen dragen. Ten slotte kan de NII-voorwaarden creëren waardoor infrastructuurfondsen in staat zijn om transitierisico's in energie- en digitale infrastructuur te financieren. Zo wordt de financieringsketen als geheel versterkt.

INTENTIE VAN DE FINANCIËLE SECTOR

De financiële sector is bereid om, binnen de eigen strategie, prudentiële kaders en beoordeling van individuele proposities, een structurele rol te spelen bij de ontwikkeling, financiering en cofinanciering van proposities die bijdragen aan de realisatie van de ambities uit het Wennink-rapport. De ondergetekenden hebben de intentie om:

- projecten, ondernemingen, fondsen en co-investeringsstructuren samen met de NII te financieren, mits passend binnen de eigen beleggings-, investerings-, financierings-, prijs/tariefkaders;
- deel te nemen aan passende vormen van vreemd vermogen, waaronder obligaties voorzien van een vorm van staatsgarantie;
- kapitaal te mobiliseren voor de vier focusdomeinen en passende toekomstige transitie;
- in samenwerking met de NII-aandacht te vragen voor de aansluiting van proposities bij bestaande MVB- en impactstrategieën van institutionele beleggers. Dit kan de investeerbaarheid en kans op deelname vergroten, met inachtneming van de reguliere financiële, beleggings- en prudentiële kaders;
- binnen de daarvoor geldende kaders kennis, sectorexpertise, investeringsinzichten, netwerken en menskracht (bijvoorbeeld via detachering) structureel beschikbaar te stellen aan de NII;
- als sparringpartner bij de ontwikkeling, structurering en opschaling van proposities op te treden.

RANDVOORWAARDEN

De overheid kan de investeerbaarheid van ondernemingen en projecten verbeteren door knelpunten in regelgeving, infrastructuur en vergunningverlening aan te pakken. Stabiel en voorspelbaar overheidsbeleid, een duidelijke rol voor de NII, onafhankelijke governance en een langetermijnmandaat zijn daarvoor nodig. De NII moet aanvullend zijn op de markt en private financiering niet verdringen. Zodra een markt of sector voldoende is ontwikkeld en financiering volledig door private partijen kan worden opgepakt, ligt het voor de hand dat de NII haar rol afbouwt. Om die additionaliteit te borgen, moeten rendement, risicoverdeling en de inzet van instrumenten vooraf duidelijk zijn. Het realiseren van deze ambitie is afhankelijk van voldoende kernkapitaal en effectieve risicodeling. Om institutionele deelname aan vreemd vermogen op schaal mogelijk te maken, zijn obligaties met een vorm van staatsgarantie nodig, of andere vormen van vreemd vermogen die passen bij het kredietprofiel van institutionele beleggers.

GOVERNANCE, EXPERTISE EN UITVOERING

De NII moet een professionele, onafhankelijke en herkenbare investeringspartner worden die op afstand van de overheid zelfstandig investeringsbesluiten kan nemen. Haar onafhankelijke positie en langetermijnmandaat moeten wettelijk worden geborgd, zodat continuïteit niet afhankelijk is van politieke prioriteiten of budgettaire afwegingen.

Daarbij is het van belang dat zij voortbouwt op de straks geïntegreerde Invest-NL en Invest International. En daarnaast gebruikmaakt van de kennis, infrastructuur en het trackrecord van bestaande publieke partijen zoals de ROM's en van private financiers en investeerders, voor optimale synergie tussen de verschillende partijen. Daarbij kan de NII ook putten uit de lessen van vergelijkbare Europese publieke financiële instellingen, onder meer bij de vormgeving van kapitaalmarktfinanciering en garanties.

De kennis en ervaring uit de private sector moeten structureel worden betrokken via een strategische adviesraad, bestaande uit onafhankelijke experts met relevante praktijkervaring als financier of investeerder. De verschillende onderdelen van de financiële sector komen in de samenstelling van de raad herkenbaar terug. Deze raad kan adviseren over de strategie, instrumentontwikkeling en de voorwaarden die nodig zijn om privaat kapitaal te mobiliseren, zonder afbreuk te doen aan de onafhankelijke investeringsbesluitvorming van de NII. Regelmatige feedback vanuit de markt vergroot de effectiviteit en de relevantie.

VAN INTENTIE NAAR ACTIE

Om voortgang te maken willen de koepels niet wachten tot de formele oprichting van de NII om aan de slag te gaan. Zij stellen daarom voor om vooruitlopend op de formele oprichting van de NII zo veel mogelijk gebruik te maken van bestaande publieke instellingen en structuren om kansrijke projecten en fondsen te beoordelen. Waar mogelijk kunnen dan in 2027 al de eerste investeringsproposities en samenwerkingen worden gerealiseerd. Om zo voortgang te boeken zonder vooruit te lopen op de definitieve governance en inrichting van de NII. Daarvoor wordt in de eerste fase een duidelijke inhoudelijke focus aangebracht, passend bij de beschikbare expertise en uitvoeringscapaciteit.

Met deze intentieverklaring zetten verzekeraars, asset managers, banken, private equity en venture capital gezamenlijk de schouders onder de NII. Wij zijn bereid, binnen de eigen wettelijke, prudentiële en beleidsmatige kaders, kapitaal, financiering, kennis, netwerken en expertise te mobiliseren. Dit gebeurt met nadrukkelijke steun vanuit het Nederlandse bedrijfsleven. VNO-NCW, dat al eerder een NII bepleitte ter versterking van het Nederlandse verdienvermogen, is verheugd dat markt en overheid dit nu gezamenlijk oppakken en verder vormgeven.

Wij vragen de politiek en de overheid om met dezelfde ambitie stabiele, professionele en geloofwaardige randvoorwaarden te creëren waarmee publiek en privaat kapitaal elkaar vinden. Met als ultiem doel het verdienvermogen van Nederland te versterken en zo bij te dragen aan de duurzame toekomstige welvaart en het welzijn van Nederland.

25 september 2026

ONDERTEKENING

VERBOND VAN VERZEKERAARS

nederlandse
vereniging
van banken

NVP

Nederlandse Vereniging
van Participatiemaatschappijen

DUFAS

Met krachtige steun van

VNO-NCW

Disclaimer

- Deze verklaring betreft een aanbod van de betrokken partijen uit de financiële sector voor samenwerking met de overheid in de NII. Het betreft een vrijblijvend aanbod, waaraan geen rechten kunnen worden ontleend. Partijen noch derden kunnen bij een rechter een beroep doen op de inhoud van dit document.
- De genoemde voorstellen zijn indicatief zullen na acceptatie van het aanbod en na overeenstemming met overheid en alle betrokken partijen, naarmate de NII wordt opgericht en vormgegeven verder uitgewerkt worden waarbij de inhoud van de hier vermelde voorstellen en begrippen nader kan worden bepaald.
- Deze gezamenlijke intentie houdt geen voorafgaande toezegging van concrete bedragen in. Investeringsbeslissingen blijven de verantwoordelijkheid van individuele partijen en worden genomen met inachtneming van hun verantwoordelijkheden naar deelnemers, polishouders, klanten en beleggers, de eigen beleggings- investerings-, financierings- en prijs/tariefkaders en de prudentiële kaders, fondsmandaten en investeringsstrategieën.
- De voorgenomen samenwerking tussen de ondergetekenden vindt plaats met inachtneming van het toepasselijke mededingingsrecht. Individuele investerings-, financierings- en prijsbeslissingen blijven te allen tijde de zelfstandige keuze en verantwoordelijkheid van de afzonderlijke instellingen. In het kader van de voorgenomen samenwerking met de NII worden waar nodig passende waarborgen ingericht om de naleving van het mededingingsrecht te borgen.